

Beleidsregels Social Return Den Haag 2015

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a) Arbeidsextensief: Een opdracht wordt geacht bijzonder arbeidsextensief te zijn indien de loonsom minder dan 30% van de inschrijfsom bedraagt.
- b) Bouwblokkenmodel: Voor de waardering van de inzet maakt de gemeente gebruik van de tabel die is opgenomen in bijlage 1. Deze tabel kan jaarlijks worden aangepast door de directeur SZW belast met de portefeuille Werken.
- c) Drempelbedrag social return: Het bedrag dat is opgenomen als drempelwaarde voor het volgen van een Europese aanbestedingsprocedure voor decentrale overheden voor leveringen en diensten. Ten tijde van het vaststellen van deze beleidsregels is dit bedrag € 207.000.
- d) Inschrijfsom: het bedrag of de bedragen in euro waarmee is ingeschreven, gerekend over de gehele opdracht.
- e) Opdrachtnemer: de onderneming aan wie een opdracht door de gemeente Den Haag is gegund waar social return op van toepassing is.
- f) Opdrachtwaarde: De geraamde opdrachtwaarde zoals bedoeld in afdeling 2.1.2 van de Aanbestedingswet 2012.
- g) Overeenkomst: Overeenkomst tussen de gemeente Den Haag en opdrachtnemer.
- h) Werkgeversservicepunt (hierna afgekort tot WSP): het onderdeel van de gemeentelijke organisatie verantwoordelijk voor de re-integratie van werkzoekenden en matching van werkzoekenden en werkgevers.
- i) Werkzoekenden: Onder werkzoekende wordt verstaan:
 - Personen als werkloos werkzoekend ingeschreven, al dan niet met een uitkering op grond van de Werkloosheidwet, de Wet werk en bijstand (tot 1 januari 2015) of Participatiewet (vanaf 1 januari 2015);
 - Personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WIA. Wajong);
 - Personen die vallen onder de werkingssfeer van de WSW;
 - (MBO-)scholieren die een stageplek (BOL) of werkplek (BBL) zoeken.Tot werkzoekenden behoren eveneens personen die beschut werk verrichten als bedoeld in de Participatiewet.
Tot werkzoekenden behoren tevens personen die minder dan 12 maanden voorafgaand aan het tot stand komen van de overeenkomst arbeid hebben aanvaard bij de opdrachtnemer en daarvoor tot een van voornoemde categorieën behoorden.

Artikel 2 Werkingsfeer

- 1) Bij aanbestedingen met een geraamde opdrachtwaarde hoger dan het drempelbedrag social return past de gemeente Den Haag social return toe.
- 2) De beleidsregels zijn van toepassing op aanbestedingen van Werken, Diensten en Leveringen.
- 3) Voor toepassing van het bepaalde in het eerste lid worden eerst de geraamde kosten voor materieel- en materiaallasten van de geraamde opdrachtwaarde afgetrokken.
- 4) Het Werkgeversservicepunt is het centrale contactpunt en meldpunt waarlangs de toets op de toepassing van de beleidsregels social return plaats heeft.

Artikel 3 Vorm

- 1) Indien de regeling Social Return Den Haag van toepassing is, vermeldt de gemeente dit bij de aankondiging van een aanbesteding.
- 2) De regeling Social Return wordt als aanvullende bijzondere voorwaarde opgenomen in het inkoopkader, bestek, de offerteaanvraag of het programma van eisen.

- 3) Indien de gemeente tot het oordeel komt dat onvoldoende plaatsing van werkzoekenden kan worden gerealiseerd op de opdracht, kan de gemeente als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde in het bestek opnemen dat bij de uitvoering van de opdracht gebruik wordt gemaakt van alternatieve inzet, ook co-creatief genoemd. Dit wordt vooraf vastgelegd in het inkoopkader, bestek, de offerteaanvraag of het programma van eisen. In dat geval leveren ondernemers op een andere, nader af te spreken wijze hun bijdrage aan de re-integratie en participatie van werkzoekenden, stagiairs en leerlingen.
- 4) Als naar het oordeel van de gemeente de realisatie van social return meer is gediend via het stellen van op social return gerichte gunningscriteria kan de gemeente daartoe overgaan indien de aard van de opdracht voldoende verband houdt met het te realiseren doel van social return.

Artikel 4 Verplichting opdrachtnemer (social return)

- 1) De partij aan wie een opdracht is gegund waar de regeling social return op van toepassing is laat een deel van de opdracht uitvoeren door werkzoekenden.
- 2) De opdrachtnemer gebruikt voor de uitvoering van de in het eerste lid genoemde verplichting tenminste 5% van de inschrijfsom.
- 3) De beoordeling van de waardering van de inzet van werkzoekenden geschiedt overeenkomstig de bouwblokkenmethode.
- 4) In afwijking van het hiervoor bepaalde belooft de inzet van werkzoekenden bij de uitvoering van bijzonder arbeidsextensieve overheidsopdrachten 2% van de inschrijfsom.
- 5) In bijzondere gevallen kan de gemeente gelet op de aard of duur van de opdracht danwel gelet op de regionale arbeidsmarktsituatie afwijken van de hiervoor genoemde percentages.

Artikel 5 Verantwoordingsverplichtingen

- 1) De opdrachtnemer verstrekt volgens afgesproken termijnen een overzicht van de geleverde social return-prestatie op een volgens een door de gemeente vastgestelde wijze.
- 2) Ook als de opdrachtnemer met onderaannemers werkt, blijft eerstgenoemde eindverantwoordelijk voor de uitvoering van verplichtingen genoemd in artikel 4.

Artikel 6 Handhaving

Burgemeester en wethouders gaan na op welke wijze gevolg wordt gegeven aan deze beleidsregels en zullen indien dat naar hun oordeel noodzakelijk is daartoe nadere beleidsregels vaststellen. .

Artikel 7 Invoering en overgangsbepalingen

- 1) Deze beleidsregels worden aangehaald als “Beleidsregels Social Return Den Haag 2015”, en treden in werking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2015.
- 2) De '5%-regeling Den Haag' wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2015. De ‘5%-regeling Den Haag’ blijft van toepassing op de afwikkeling van de aanbestedingen die zijn gepubliceerd voor 1 januari 2015.

Toelichting

Social return is een instrument om via het gemeentelijk inkoopbeleid vorm te geven aan maatschappelijke doelstellingen. Zo maakt de gemeente werk van inkoopkracht. Dat doet de gemeente door het strategisch combineren van doelstellingen het aanwenden van inkoopkracht om sociale en economische doelstellingen samen met ondernemers realiseren. Daarbij hanteert de gemeente als haar visie:

- Werkgevers worden optimaal ondersteund onafhankelijk van hun rol (opdrachtnemer, ondernemer, vrager naar personeel)
- We bieden extra kansen op werk voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt
- We realiseren maatschappelijke doelstellingen (PPP) via inkoopkracht gemeente; we kopen niet alleen een 'product' (een weg, een schoongemaakt gebouw, kerstpakketten of een opknapbeurt voor een gemeentelijk gebouw), maar zorgen dat dat ook gebeurt op een manier die bijdraagt aan maatschappelijke doelen. Social return is er daar een van.

De Beleidsregels Social Return Den Haag 2015 zijn een uitwerking van het gemeentelijk inkoopbeleid. De 5% regeling Den Haag (laatstelijk gewijzigd via RIS 255197) vervalt hiermee.

Inbesteden voor aanbesteden

Inkopen (via aanbesteding) volgt pas nadat vastgesteld is, dat de gemeente zelf de taak niet kan uitvoeren. Om die reden is in het gemeentelijk inkoopbeleid al eerder vastgelegd dat de gemeente eerst nagaat of de Haeghe Groep (of andere gemeentelijk dienst) de betreffende dienst kan leveren c.q. de werkzaamheden kan verrichten of de levering kan doen. De inkoper kan advies inwinnen bij WSP of inbesteding mogelijk is. WSP faciliteert de inkoper door te onderzoeken bij het SW-bedrijf of de gevraagde dienst geleverd kan worden (idem voor werken of leveringen). WSP stelt de inkoper hiervan op de hoogte.

Werkingsfeer

De gemeente past het social return beleid toe op aanbestedingen boven het grensbedrag voor het volgen van een Europese aanbestedingsprocedure voor decentrale overheden voor Leveringen en Diensten op grond van de Aanbestedingswet 2012. Dit bedrag hanteert de gemeente als het drempelbedrag voor de toepassing van social return. Daarmee ontstaat uniformiteit in de grenswaarden. Op dit moment is het grensbedrag € 207.000. De regeling is ook van toepassing op Werken vanaf hetzelfde drempelbedrag. In beginsel wordt de social return verplichting opgelegd als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde. Er wordt geen social return voorwaarde opgenomen als op voorhand vaststaat dat de opdracht onvoldoende arbeid bevat om toe te passen. Om die reden wordt van de geraamde aanneemsom de geraamde kosten materiaal en materieel afgetrokken alvorens te bepalen of het grensbedrag wordt overschreden. De gemeente hanteert in haar aanbestedingsbeleid drempelbedragen in euro (€) en exclusief BTW. Zie: <https://werknet.denhaag.nl/Content/Algemeen/Paginas/Drempelbedragen.aspx> (met dien verstande dat het drempelbedrag social return voor Werken gelijk is aan de drempelwaarde voor diensten en leveringen waarop de Europese aanbestedingsprocedure van toepassing is).

Intern: Het geraamde bedrag dat is gemoeid met de opdracht en de samenstellende delen worden binnen de gemeente geïnventariseerd op basis van het intake-formulier dat de inkopers hanteren. Op die wijze kan worden bepaald of social return van toepassing is, of sprake is van een arbeidsextensieve opdracht en zodoende ook welk percentage in beginsel wordt gehanteerd.

Intern: De aanbestedende dienst (opdrachtgever) neemt voor het publiceren van een opdracht contact op met WSP met als doel:

- te beoordelen of inbesteding mogelijk is;
- te beoordelen of de regeling social return van toepassing is;

- of in dit kader de inzet van werkzoekenden verplicht gesteld wordt óf dat gebruik wordt gemaakt van alternatieve inzet (co-creatief).

Gevolgen regeling Social Return voor ondernemers

Bedrijven die al ervaring hebben met Social Return, melden dat de regeling winst kan opleveren. Door werkzoekenden in te schakelen voor ondersteunende werkzaamheden, heeft het gekwalificeerde personeel meer tijd voor het specialistische werk. Bovendien geven opdrachtnemers aan dat de uitvoering van de regeling in de praktijk meevalt, omdat maatwerk het uitgangspunt is. De projectmanager WSP kan helpen bij het vinden van geschikte werkzoekenden.

Uitvoering

WSP is het centrale contactpunt en meldpunt waarlangs de social returntoets plaats heeft. Ook voor ondernemers is WSP (na gunning) het contactpunt voor de uitvoering van de regeling.

Bureau sociaal ondernemen
Werkgeversservicepunt Den Haag
Binckhorstlaan 119
2516 BA Den Haag

E-mail: sociaalondernemen@denhaag.nl

Telefoon 070 7527750

Verplichtingen

De gemeente Den Haag zet haar social return beleid voort. De basis is 5% social return van de inschrijfsom bij opdrachten boven de Europese aanbestedingsgrens voor diensten en leveringen (207.000 euro). Meer waar dat mogelijk is. Daarmee sluit de gemeente aan bij de algemene norm in het land. In sectoren waar percentages structureel hoger zijn, houdt de gemeente daar rekening mee. In de afweging betreft ze de implicaties voor de bedrijfsvoering. Daarbij heeft de gemeente oog voor de omvang van de opdracht, de schaalgrootte van bedrijven in een specifieke sector of regio en de regionale arbeidsmarkt. Dit doet ze voordat een bestek wordt gepubliceerd.

Bij arbeidsextensieve opdrachten is eenzelfde percentage over de totale aanneemsom of opdrachtwaarde niet proportioneel. In het verleden heeft de gemeente Den Haag bij dergelijke aanbestedingen (in het bijzonder bij Werken) daarom gecorrigeerd voor materieel en materiaallasten. Op grond van vergelijkingen met andere gemeenten is een meer praktische insteek dat bij arbeidsextensieve opdrachten een lager percentage (2%) wordt gehanteerd. Dit zijn opdrachten waar de loonsom minder dan 30% van de opdrachtwaarde bedraagt. Langs deze weg wordt tegemoet gekomen aan de overwegingen van de commissie van aanbestedingsexperts bij de totstandkoming van haar advies 98 inzake dit type opdrachten. Ook andere verduidelijkingen en verruiming van het MKB als andere bedrijven tot minder administratieve verplichtingen en beperkingen. Zo mogen bedrijven ook personen meetellen die in de afgelopen 12 maanden op een andere opdracht van ons of een andere gemeente geplaatst zijn (duurzame plaatsing). De gemeente kiest voor een termijn van 12 maanden, omdat dit een termijn is waar gebruikelijkerwijs ook duidelijkheid bestaat over het verlenen van een arbeidsovereenkomst voor langere duur. De gemeente wil immers dat er echte banen worden gecreëerd en dat mensen duurzaam aan de slag zijn. Ook plaatsing elders in het bedrijf (niet direct op de opdracht) telt.

Vorm

Voor de bepaling van de toepassing en de hoogte van social return maakt WSP voor publicatie van het bestek, de offerteaanvraag of het programma van eisen een afweging. De kwaliteit of het vereiste

resultaat van de gegunde opdracht mag niet door de aanvullende uitvoeringsvoorwaarde worden geschaad. In de afweging betreft WSP de implicaties voor de bedrijfsvoering, waarbij de schaalgrootte van bedrijven in de sector in ogenschouw wordt genomen. Ook beziet de gemeente de arbeidsmarktsituatie, om te voorkomen dat social return een onevenredige belasting vormt of verdringing optreedt.

De gemeente wil de administratieve belasting voor ondernemers verkleinen en de dienstverlening vanuit WSP voor ondernemers optimaliseren. Zo kan WSP bijvoorbeeld bij een vroegtijdige aankondiging van een aanbesteding zo nodig werkzoekenden voorbereiden op plaatsing in een bepaalde branche door geschikte kandidaten voor te selecteren of trainingen voor hen te verzorgen. De gemeente heeft tot nu goede ervaringen met de toepassing van social return als uitvoeringsvoorwaarde. Dat betekent dat elke aanbieder vooraf weet dat social return van toepassing is en dat het niet naleven van deze voorwaarde betekent dat de prestatie niet is geleverd. Door vooraf duidelijkheid te geven over de omvang van het percentage social return ontstaat meer transparantie. Dit sluit aan op artikel 2.80 Aanbestedingswet.

Verantwoordingsverplichtingen

Het WSP stelt een papieren of elektronisch format vast waarin de gegevens bij de opdrachtnemer worden uitgevraagd. Aan de hand van de verstrekte gegevens kan de gemeente vaststellen of aan de social return voorwaarden is voldaan. De noodzakelijke gegevens zien in ieder geval op de naam- en adresgegevens van de opdrachtnemer en gegevens ten aanzien van het personeel dat is ingezet ten behoeve van de social return prestatie. Het oogmerk van de gemeente is om deze gegevensuitvraag zo veel mogelijk te digitaliseren en reeds bij de gemeente bekende gegevens vooraf in te vullen. Door het toepassen van de bouwblokkenmethode wordt de hoeveelheid in te voeren gegevens in zowel omvang als detaillering beperkt. Zo is het gevolg van de toepassing van de bouwblokkenmethode, dat geen precieze salariskosten behoeven te worden bijgehouden en opgegeven. In gevallen waarin de social return voorwaarde op een andere manier wordt ingevuld, voorziet het format in een bij die vorm passende uitvraag.

Handhaving

Als de opdrachtnemer niet aan de contractuele verplichtingen op het gebied van social return voldoet, dan zullen de uit hoofde van de overeenkomst verschuldigde betalingen worden verminderd met het bedrag dat, ten onrechte, niet ten behoeve van social return is ingezet. Als de gemeente al heeft betaald, dan wordt het bedrag teruggevorderd. Aangezien de regeling social return in dit opzicht geen rechtstreekse werking kan hebben, wordt deze bepaling opgenomen in de overeenkomst of het bestek.

Intern: De gemeente Den Haag professionaliseert de inkooporganisatie. De Regeling Social Return Den Haag 2015 sluit hier op aan. Er wordt in toenemende mate gewerkt met tenderboards die de inkoopstrategie vaststellen. Deze tenderboards betrekken bij het bepalen van de strategie een analyse van de markt en alle regels die van toepassing zijn. Daar behoren ook de PPP-doelstellingen van de gemeente bij (People, Planet, Profit) waarmee de gemeente vormgeeft aan andere maatschappelijke doelstellingen. Vanuit het perspectief van social return is dat onderhavige regeling. Bij de analyse van de marktsituatie beoordeelt WSP de social return aspecten. Dit houdt in dat nagegaan wordt of en in welke mate en op welke wijze social return toegepast kan worden. Daarmee wordt voor elke aanbesteding nagegaan óf social return van toepassing is en wordt onderbouwd wat de social return verplichting is die in het inkoopkader, bestek, de offerteaanvraag of het programma van eisen komt te staan. De tenderboard kan vaststellen of deze analyse is uitgevoerd en of de uitkomsten in het inkoopkader of bestek zijn overgenomen. Omdat op dit moment nog geen besluiten zijn genomen over de inkooporganisatie, is op dit moment nog geen organisatorische invulling gegeven aan het toezicht op de naleving.

Experimenten

De gemeente verhoogt het rendement van het instrument door meer aan te sluiten bij wensen van ondernemers. Dat doet ze door experimenten met een bredere en creatieve toepassing van social return bij opdrachten tussen de 100.000 en 207.000 euro. De gemeente zoekt de ruimte hiervoor binnen de bestaande Europese en landelijke regelgeving ten aanzien van aanbestedingen. In deze experimenten is het mogelijk dat bedrijven bijvoorbeeld ideeën en projecten vanuit de wijken realiseren door nauwere samenwerking van het WSP met de stadsdeelorganisaties, corporaties, wijkwelzijnsorganisaties en de programma-organisatie decentralisaties sociaal domein. De gemeente geeft de voorkeur aan invullingen die bijdragen aan het verbeteren van de positie van kansarmen op de arbeidsmarkt, zoals coaching van jongeren bij het vinden van werk. Maar andere voorbeelden zouden ook kunnen zijn: een advocatenkantoor dat helpt met het opstellen en vastleggen van statuten van een startende stichting. Of: een adviesbureau dat iemand inzet om als onafhankelijk voorzitter op te treden bij bijeenkomsten van een wijkvereniging of te helpen met ondernemingsplannen. Behalve in de vorm van de sociale tegenprestatie kan ook worden geëxperimenteerd met de wijze waarin deze in de aanbestedingsstukken worden vormgegeven, bij voorbeeld als gunningscriterium in plaats van uitvoeringsvoorwaarde. Artikel 3, lid 3 en 4, maken deze experimenten mogelijk. We gaan na wat we hiervan kunnen leren. Dat kan op termijn leiden tot aanpassing van de formele regeling.

Bijlage 1: Bouwblokken Social Return (bij 1 jaar full-time dienstverband cq stage, anders naar rato) versie 8-1-2015

Soort uitkering	Doelgroep SR	Wegingsfactoren			Waarde SR in € (= nxV)	Bijzonderheden*)
		Schadelast beperking gem./uwv	Zwaarte beperking	Afstand tot arbeidsmarkt		
Niet uitkerings-gerechtigde	Ja	--	V	--	5.000	Zonder arbeidsbeperking
	Ja	--	V	--	10.000	Met arbeidsbeperking
Leerl./stud. stage	Ja	V	--	--	5.000	Stage op jaarbasis, anders naar rato / weken
	Ja	V	--	--	5.000	Stage op jaarbasis, anders naar rato / weken
	Ja	V	--	V	15.000	Voor BBL geldt: stage of in dienst name
	Ja	V	--	VV	25.000	Voor PrO/VSO geldt: in dienst name na uitstroom
WW-er	Ja	V	--	V	10.000	Uitkeringsduur niet van belang
WIA	Ja	V	V	V	20.000	Uitkeringsduur niet van belang
Wajong	Ja	V	V	V	25.000	Uitkeringsduur niet van belang
Participatiewet-ter	Ja	V	--	V	20.000	Zonder arbeidsbeperking (< 2 jaar in P-wet)
		V	--	VV	30.000	Zonder arbeidsbeperking (> 2 jaar in P-wet)
		V	VV	V	40.000	Met arbeidsbeperking (vastgesteld door UWV, uitkeringsduur niet van belang)
WSW	Ja	V	V	VV	40.000	WSW wachtlijst, P-wet (duur niet van belang)
		VV	V	VV	50.000	WSW dienstverband (duur niet van belang)
55+		--	V		10.000	Ivm leeftijd extra bovenop bovenstaande bedragen
Dienstverlening / prod. SW bedrijf		--				Betaalde rekeningen aan SW bedrijf

V is volledige waarde

V is halve waarde

Aantal (V + V) x 10.000 = Totale waarde Social Return

*) De waardering wordt aangepast naar rato van omvang en duur van de plaatsing. Werkgevers kunnen voor de plaatsing van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt een loonkostensubsidie ontvangen. Deze loonkostensubsidie wordt in mindering gebracht op bovenstaande bedragen. De loonkostensubsidie zijn daadwerkelijke euro's waarbij een inkomensoverdracht van overheid aan de werkgever plaats heeft. De euro's in bovenstaand overzicht hebben een ander karakter; zij zijn een rekeneenheid om te bepalen of de opdrachtnemer aan zijn Social Return-verplichtingen heeft voldaan. Eventueel ingezette projectkosten (werkgeversarrangementen) worden niet verrekend.

Met dit bouwblokkenmodel heeft gemeente een sturingsinstrument in handen om bij te dragen aan de realisatie van de gewenste beleidsdoelstelling: meer mensen aan het werk.

Uitgangspunten:

1. Eenvoud in de toepassing van Social Return, voor werkgevers én voor uitvoering
2. Onderscheid naar doelgroepen
3. Onderscheid met weging van drie factoren: schadelastbeperking, mate van arbeidsbeperking en afstand tot de arbeidsmarkt
4. De doelgroep SR wordt straks met één groep uitgebreid: niet-uitkeringsgerechtigden met arbeidsbeperking (zij vallen ook onder garantiebanen)

Toelichting:

In het overzicht is opgenomen de drie wegingsfactoren voor toekenning van de waarde van Social Return. Deze factoren hangen deels met elkaar samen.

Hierbij een beknopte toelichting op de wegingsfactoren in hoofdlijnen.

1. Social Return is een gemeentelijke regeling. De weging van de factor *schadelastbeperking* telt zwaarder bij doelgroep van de gemeente.
2. De schadelastbeperking voor gemeente is het hoogst bij mensen in de Participatiewet en die eventueel op een WSW wachtlijst staan. De beperking van schadelast is het allerhoogst bij mensen die een WSW dienstverband hebben.
3. Schadelastbeperking bij leerlingen van BOL en BBL ligt meer in de toekomst: als jongeren vanuit school aan het werk gaan, hoeven ze geen beroep te doen op gemeente (halve waarde)
4. Weging van factor *arbeidsbeperking* hangt samen met verschillende facetten: de mate van productiviteit, de mate van beperking en de (noodzaak tot) inzet van voorzieningen, maar ook de mate van medisch/psychisch/sociale beperkende omstandigheden etc). Wanneer sprake is van een arbeidsbeperking, is de weging van deze factor voor alle kandidaten gelijk, los van uitkering. Eenvoud is het devies.
5. Voor 55+ geldt een bonus, omdat leeftijd kan worden gezien als beperkende factor in relatie tot arbeid
6. De weging van de factor *afstand tot de arbeidsmarkt* hangt ook samen met verschillende factoren: huidig loon in SW kan beperking zijn in relatie tot aanvaarden werk bij reguliere werkgever. BBL is vaak van toepassing voor jongeren die beter in de praktijk kunnen leren. Voor Participatiewetters is duur van de uitkering relevant.